

Volkskunst en vermaak in vroegere jaren

Zang- en Wielervereniging Victoria Berg a. d. Maas
Urmondse Toeristenclub
De Vrolijke Sporters van Nattenhoven

Uitgave: J.H. Strijkers
Koningsberg 17
Berg-Urmond

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	5
Inleiding	7
HOOFDSTUK I : Zang-en Wielervereniging Victoria Berg a.d.Maas	9
HOOFDSTUK II : De Urmondse Toeristenclub	57
HOOFDSTUK III : De Vrolijke Sporters van Nattenhoven	78
Bronnen en literatuur	83
Persoonsnamenregister	85

VOORWOORD

Voor U ligt de geschiedenis van de, eertijds bloeiende, wielrijderverenigingen Victoria en UTC van Urmond, aangevuld met enkele aantekeningen over de Nattenhovense Vrolijke Sporters. Summer werden de twee eerstgenoemde verenigingen vermeld in de monografie "Overmunte. Uit het rijke verleden van Berg en Urmond". Tijdens de voorbereidingen van laatstgenoemd boekwerk kwam schrijver dezes toevalligerwijze op het spoor van het eerste kasboek van Victoria. Dit kasboek, in bezit van de familie L. Horrichs-Alberti en aangelegd door wijlen Driek Alberti, bevat een schat van gegevens over de eerste vier bestaansjaren van Victoria. Jammer genoeg waren van de UTC niet zoveel gegevens bekend. Met behulp van de beschikbare gegevens en afgenomen interviews bij oud-leden is getracht zo veel mogelijk uit het gruze verleden terug te halen. Een onontbeerlijke informatiebron was verder de kollektie streekkranten aanwezig in het Gemeente-archief van Sittard. Vanaf deze plaats mijn hartelijke dank aan Roel de Kleine voor zijn sfeervolle tekeningen. Dank verder aan allen die op de een of andere manier hebben meegewerkt aan de totstandkoming van deze publikatie. Uit genealogische overwegingen en om de toegankelijkheid te bevorderen, is een persoonsnamenregister toegevoegd.

Berg a.d. Maas, september 1979

De schrijver

5

INLEIDING

Na de konstruktie van de eerste houten tweewieler in 1817 door K.F.G.L. Freiherr Drais von Sauerbronn (1785-1851) zouden, ondanks het feit dat zijn uitvinding later Europese bekendheid kreeg als "draisine", tientallen jaren verstrijken voordat dit nieuwe vervoermiddel in bredere lagen van de bevolking populair werd. Verwonderlijk was dit ook niet, want het bleek een vermoedende bezigheid om met de "draisine" of loopfiets - ook loopschijne genoemd - om te gaan. De eerste fiets, die door trappers werd voortbewogen en waarop voor het eerst de balanceerkunst werd vertoond, was de fiets van Mac Millan (1813-1878), waarbij de trappers aan lange hefboomen waren bevestigd. Het berijden van de "bicycle" uit het jaar 1864 was een niet ongevaarlijke bezigheid. Dit rijwiel had een groot voorwiel en een nietig klein achterwiel. De niet erg comfortabele zitplaats bevond zich boven het groot voorwiel ("schachtwiel"). De z.g. kangeroeifiets met het hoge achterwiel en het kleine voorwiel bleek eveneens geen lang leven beschoren te zijn. In 1884 kwam de eerste lage tweewieler, de z.g. Safety (Hovertype), op en verdrong vrij snel het hoge type met aandrijving op het voorwiel. Het eerstgenoemde type had het grote voordeel dat zijn biddelharde en ongestroomlijnd zadels slechts iets meer dan één meter boven het rijvlak bevond. Vijf jaar later, 1889, kwamen de eerste luchtbanden, uitgevonden door Dunlop, waarna de rijwielindustrie haar grote vlucht nam. De fiets bleek een grotere omkekeer te weeg hebben gebracht dan aanvankelijk werd vermoed. Het werd immers mogelijk zich ongeveer zes maal zo snel te verplaatsen dan te voet. De mogelijkheid tot snelle verplaatsing met betrekkelijk weinig moeite begon steeds meer mensen te lokken.

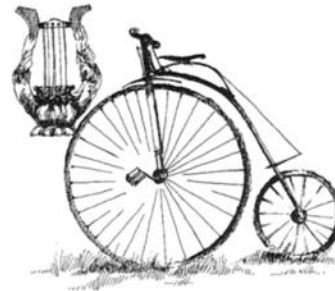
7

Omtrent 1900 begon de belangstelling voor de fiets in onze streken steeds groter te worden. Toch was het bezit van een fiets in die dagen nog een wensde. Slechts enkele gelukkige bezitters mochten zich hierin verheugen. De verkoop werd aantrekkelijk gemaakt door een z.g. loterij. Deelnemers hiernaan betaalden wettelijk een bepaald bedrag, meestal één gulden. Elke week werd één fiets onder de deelnemers van de loterij verloot. Op deze wijze kwamen velen in bezit van hun eerste "stalen ros". Deze eerste fietsers zullen in het begin ongetwijfeld meer van hun fiets zijn "afgefallen" dan afgestapt. Eenmaal bedreven in het normaal berijden van de fiets waren er zelfs al waaghalzen die allerlei kunsten op het vehikel durfden uitvoeren. Dit kunstwielrijden werd erg populair in Duitsland dat terecht als de bakermat van deze edele sport mag worden aangemerkt. Door de trek van de brijkenbakkers uit onze omgeving naar Duitsland waaide deze nieuwe sport ook over naar Limburg. Het duurde dan ook niet lang of in verschillende Limburgse dorpen werd enkele jaren na de eeuwoisseling overgegaan tot het oprichten van kunstrijwielverenigingen. Alzo gebeurde in de Maasdorpen Berg aan de Maas en Urmond in het jaar 1906.

8

HOOFDSTUK I

ZANG-EN WIELERVERENIGING VICTORIA BERG A.D.MAAS

9

De oprichting

Reeds voor de officiële oprichting van de Wielrijdersvereniging "Victoria" waren Bergse wielrijders actief en organiseerden onderlinge wedstrijden. Zo vond er volgens De Limburgsche Aankondiger d.d. 4-3-1905 op zondag 26 februari 1905 "onder algemene deelname" een fietwedstrijd plaats. De eerste prijs bij het hard rijden werd gewonnen door M. Meyers. Pons Bouts kreeg een 2-de prijs voor zijn kapriolen op de fiets tijdens het zacht rijden. Het pijprijden was goed voor een 3-de prijs. Winnaar hiervan werd Louis Heffels. Als extra attractie vermeldde het programma nog zaklopen. De snelste zakloper was J. Peters, gevolgd door Jan Demant. Het krantenberichtje vermeldde tevens dat "vreemdelingen" in deze wedstrijd niet werden toegelaten. Zondag 4 maart 1906 besloten een aantal Bergse jongeren tot het oprichten van een wielrijdersklub met als naam "Victoria". Deze gebeurtenis had plaats in het café van Pieterke Meijers op de hoek Maestraat-Beatrixplein, waar later Lei Knoors zijn groentewinkel dreef. Bij de eerstvolgende bestuursvergadering werd tot voorzitter gekozen Pons Bouts. Hendrik Alberti werd sekretaris-penningmeester. "Commissarissen" Hendrik Wemmakers (van Bilke), Martin Kurvers en Wilhelm Wemmakers (Helm van Piet) completeerden het bestuur van de jonge vereniging. Het initiatief van genoemde jongelieden vond veel weerklank in Berg. Veronderlijk was dit niet; buiten het kerkelijk zangkoor was er in het kerkdorp Berg a.d. Maas geen enkele vereniging. Het sportieve en gezellige karakter van de wielrijdersklub trok velen aan; niet minder dan 43 leden meldden zich direct bij de oprichting aan.

10

Eerste leden

Uit genealogische overwegingen en het feit dat in onderstaande lijst verschillende dezelfde familienamen voorkomen, is het zinvol om te proberen de eerste fietsers van Victoria nader te identificeren en zodoende deze voor het nageslacht vast te leggen. Het is om deze reden dat de officiële voornamen, geboortedatum en plaats, voor zover bekend, achter de eerste namen worden vermeld.

Driekus Alberti	Johannes Henricus	20-5-1869	Berg
Josef Alberti	Henricus Joseph	5-9-1877	Berg
Willel Alberti	Johannes Wilhelmus	19-5-1879	Berg
Mathieu Alberti	Johannes Mathijs	30-1-1891	Berg
Ferdinand Alberti	Ferdinand	29-6-1874	Berg
Hubertus Alberti	Karel Hubertus	1-9-1877	Berg
Pons Bouts	Leobertus Adolph Alphons	17-8-1882	Sittard
Josef Bouts	Peter Joseph	15-6-1884	Berg
Christiaan Dewas	Peter Christiaan	28-6-1882	Born
Peter Dewas	Peter	3-1-1888	Born
Erik Demant	Johannes Henricus	18-1-1879	Berg
Louis Heffels	Leobertus	24-8-1872	Born
Willel Hendrix	Johannes Wilhelmus Hubert.	2-7-1891	Berg
Driekus van Nensberg	Johannes Henricus	2-12-1876	Buchten-Born
Mathieu Houben	Jan Mathias	27-11-1868	Berg
Martinus Kurvers	Johannes Martinus	14-4-1885	Berg
Willel Lafraconi	Johannes Wilhelmus	27-1-1883	Berg
Christiaan Meijers	Christiaan	26-10-1882	Berg
Martinus Meijers	Martinus Hubertus	31-3-1881	Berg
Hendrik Palandt			
Hubertus Palandt	Nicolaas Hubertus	1-10-1880	Berg
Bernard Pepels	Johannes Bernardus	5-7-1882	Berg
Hendrik Pepels	Henricus Hubertus	25-5-1886	Berg
Bernard Peters	Johannes Bernard	27-2-1883	Steln

11

Jan Peters			
Leonardus Bannkers	Leonardus	14-7-1873	Urmond
Marie Belden	Theodorus Robertus	12-4-1880	Berg
Sjang Belden	Johannes	21-12-1876	Berg
Tjeenk Scherren	Johannes Mattheus	15-10-1873	Berg
Georgius Buijlers	Johannes Gerardus	28-12-1863	Berg
Guillaume Buijlers	Johannes Wilhelmus	20-10-1859	Berg
Wido Strijders	Wilhelmus Henricus	5-10-1887	Berg
Grasdie Strijders	Johannes Gerardus	10-5-1880	Berg
Martin Strijders	Martinus	2-1-1876	Berg
Willems Strijders	Johannes Wilhelmus	16-8-1883	Berg
Hans Vennekers	Johannes Wilhelmus	24-8-1873	Berg
Jan Vennekers	Johannes	12-9-1878	Berg
Dohr Vennekers	Theodorus	10-10-1875	Berg
Driek Vennekers	Johannes Hendrikus	24-9-1868	Berg
Hendrik Vennekers	Johannes Hendrikus	3-8-1870	Berg
Mathieu de Wolf	Johannes Mathijs	1-2-1891	Berg
Sjang Worms	Johannes Wilhelmus	12-5-1873	Eller (Dld)
Martin Worms	Johannes Martinus	28-11-1883	Berg
Enkele maanden later:			
Sjang Demant	Johannes	20-4-1888	Berg
Theodorus Kuipers	Johannes Robertus	12-3-1868	Berg
Sjang Pepels	Johannes Leonardus	25-1-1880	Berg
Leo Vaessen	Wilhelmus Leonardus	12-4-1885	Berg

12

Fons Bouts, eerste voorzitter van Victoria. Van de in 1912 opgerichte Boerenleenbank in Berg maakte hij ook deel uit van het eerste bestuur. Hij overleed in het St.-Jansziekenhuis te Genk op 30 maart 1939.

Johannes Hendrikus (Driek) Alberti, eerste sekretaris-penningsmeester van Victoria.

Ook op ander terrein ontplooidde hij activiteiten. Jarenlang was hij raadslid en wethouder van de gemeente Urmond en Lid van de Raad van Toezicht van de Boerenleenbank in Berg. Hij overleed te Berg op 1 september 1949.

13

Contributie

De contributie werd gesteld op 10 cent per maand. In de eerste maanden van haar bestaan werd Victoria versterkt met achtereenvolgens Theodoor Kuipers, Leo Vaessen (de "gard"), Sjang Demant, Sjang Pepels en Willem Worms. Na amper vijf maanden bestaan had Victoria reeds een respectabel aantal betalende Ere-leden: Wethouder Mathijs Alberti, Leo Wolf, Jozef Wolf, Adolf Wolf, wethouder Jozef Schulp, Frans Canton, brouwer en burgemeester van Grevenbicht Willem Koten, hoofdonderwijzer Antoon Beaumont, Theodorus Kurvers, Peter Meeks, Emile Wolf, Sompers van Sittard, Arnoldus van der Schalk, voorzitter van de Urmondse Toeristenclub Jan van Didden en Mathieu Canton. Het wielrijden werd uiterst serieus opgevat door bestuur en leden, getuige de aanschaf van een reglement voor de som van twee gulden en veertig cent. Zo werd er altijd op de eerste zondag van de maand gezamenlijk uitgereden. Zonder geldig excuus mocht niemand achterblijven. Ongeoorloofd verzuim werd beboet met een kwartje. De opbrengst van het "strafgeld" over het jaar 1906 bedroeg in totaal de som van f 3,50. Op 20 juli 1906 werd de klub verrukt met een signaalhoorn die werd gebruikt om verzamelen te blazen bij het gezamenlijk uitrijden. De aanschafkosten beliepen een bedrag van f 3,95.

Eerste Wielerveest

Een dag voor de eerst georganiseerde wielerveestrijd, 8 september 1906, kreeg Victoria haar eerste Vaandel. Het is niet bekend waar dit Vaandel werd vervaardigd. Wel bekend is de prijs: negen gulden. Ter verhoging van de feestvreugde werd eenzelfde bedrag uitgegeven aan vier mondharmonica's. Met trots kon Victoria terugzien op de eerste georganiseerde Internationale Wielerveestrijd in Berg op 9 september 1906. Van de 19 uitgenodigde zusterverenigingen gaven

14

er 16 acte de presence. Het waren de wielerkлубs uit Urmond, Einighausen, Krawinkel, Lutterade, Nieuwstadt, Geleen, Boorsheim (B), Ophoven, Limbricht, Born, Buchten, Susteren, Thorn, Guttecoven, Merkelbeek en Brunssum.

Het muzikale gedeelte van het feest nam harmonie Concordia uit Obbicht voor haar rekening. Hiervoor ontving het muziekgezelschap zeven gulden van Victoria. Na samenkomst om half twee in de feestweide van Alberti in de Dorpsstraat (thans Julianastraat) werd eerst een optocht van alle deelnemende verenigingen gehouden. Hierna werd onmiddellijk met de wedstrijden begonnen. De entree was bijkans de afgebeelde advertentie 12 cent per persoon met rijwiel en 15 cent per persoon zonder rijwiel. Ongeveer tweehonderd betalende belangstellenden bezochten de feestweide en volgden, soms met open mond, de spektakulaire verrichtingen van de fietsende akrobaten. Deze lieten op de fiets allerlei vaardigheden zien. Zo moest b.v. bij het pijprijden met een dunne lange Gouda pijp (5 cent per stuk) in de mond zo snel mogelijk gereden worden op een niet al te vlak terrein zonder dat die pijp brak.

Groote Internationale WIELERWEDSTRIJDEN te Berg op Maas.
te geven door de Wielrijdersvereniging "VICTORIA", met welwillende medewerking der Eedre "Concordia" van Obbicht.
op Zondag 9 Sept. 1906
Vergadering van de feestweide van half 2 ure, sluden OPTOCHT door het dorp, waarna de wedstrijden onmiddellijk een aanvang zullen nemen.
ENTREE 12 ct. per persoon met rijwiel, zonder rijwiel 15 ct. per persoon.
Namen het Bestuur: Alph. BOUTS, President. H. ALBERTI, Secretaris.
Zie verder de programma's.

De Limburgsche Aankondiger
7-9-1906

15

Een mooi gezicht was het efierrijden. Hierbij moesten de renners een lepel in hun mond steken met hier op een ei en proberen zo snel mogelijk met lepel en ei de finish te bereiken.
 Het poprijden was ook een vermakelijke vertoning. Eerst moest de fietser een ronde zonder pop rijden. Daarna ging het er om met een stroppop de snelste tijd te behalen. Het vervoeren van die pop op de fiets vereiste wel enige behendigheid.
 Een ander populair onderdeel van dergelijke wielervedstrijden was het ringteken. Hierbij was nauwkeurigheid vereist. Aan een konstruktie van palen hing een touw, waaraan met een wasknijper de ring was opgehangen. Deze ring moest de fietser proberen mee te nemen met behulp van een stok. Dit was door het meestal hobbelig terrein niet zo'n gemakkelijke opgave.
 Bij het plankrijden was het de kunst om zo lang mogelijk te balanceren over een steeds smaller wordende plank.
 Een zoms teel omstreden volksvermaak was toender-tijd het haan slaan. De fietser werd hierbij geblinddoekt en op de fiets gezet. Alzo fietsend moest hij proberen met een mes de kop van de haan af te slaan.

Ook financieel werd dit eerste gebeuren een succes. De inkomsten bedroegen totaal f 171,28; de onkosten f 101,22. Het saldo was f 70,06.
 In dezelfde maand hield Victoria nog een tweede feest; vermoedelijk om alle resten van het eerste op te maken.
 Al met al kon Victoria haar eerste verenigingsjaar afsluiten met een batig saldo van f 46,50. Een voorspoedig begin.
 In 1907 kon de vereniging burgemeester P.N. Strijkers en notaris Haan van Urmond bij haar Ere-leden noteren. Eekelen vielen af; het totaal aantal bleef 15.

16

Tjeu Alberti in "fietsuniform" met hoorn. Of deze uitmontering het uniform van Victoria was, is niet zekerheid te zeggen. Mogelijk was Tjeu wel hoornblazer van Victoria. Tjeu verhuisde op 6 april 1923 naar Geleen en kreeg uiteindelijk vaste voet in Beek.

17

Eerste jaarfeest

Haar eerste jaarfeest vierde Victoria op "Sint Joop", dinsdag 19 maart 1907 in het café van de familie Drikske Wemakers-Meeks aan de Steenweg. Na een H.Mis werden de leden vergast op een overvloedig diner, verzorgd door gastronom Doërke Kitzen. Deze culinaire kunst had hij beroepshalve geleerd. Voor dit feestmaal was heel wat nodig.
 22 Kilogram vlees werd geleverd door Joseph Hertz à 50 cent per kg. Mathieu Houben leverde 7 kg ham en Snijkers 8 kg ham, allebei à 72 cent per kg.
 Ook aan Bacchus werden die avond flinke offers gebracht. In totaal verdwenen een ton en een half om bier en 15 flessen wijn in de dorstige kelen. De stemming zal ongetwijfeld opperbest zijn geweest. Een ton bier kostte toen vijf gulden. Het eerste jaarfeest vergde een bedrag van f 81,36 uit de kas.

Voorspoedige jaren

Op maandag 25 maart kwam Karel Vaessen de geleerden versterken. Jozef Strijkers volgde zijn voorbeeld op donderdag 15 augustus 1907.
 Weer in het najaar, 8 september 1907, organiseerde Victoria haar tweede wielervedstrijden. De maand september werd met opzet gekozen omdat dan de brikkenbakkers waren teruggekeerd uit Duitsland en Berg weer normaal bevolkt was. Later werd weer naar de "krochten" gegaan.
 Verschillende wielervedstrijden namen weer aan het gebeuren deel. Fanfare St.-Martinus van Urmond zorgde voor de muzikale noot. Ook de zon ontbrak niet op het feest.
 De uitslag van de verschillende wedstrijden was als volgt:

Rennen 1e serie: 1e prijs H. Salden Ophoven-Sittard
 2e prijs J. Salden Ophoven-Sittard
 2e serie: 1e prijs Frederiks Heerlen
 2e prijs Pelzers Munstergeloen
 3e prijs Jos Bouts Berg

18

3e serie: 1e prijs M. Kessels Heerlen
 2e prijs J. Bouts Berg
 3e prijs Frederiks Heerlen

Poprijden

1e prijs: Jos Vincken Hoensbroek
 2e prijs: M. Scheeren Berg
 3e prijs: M. Kurvers Berg

Ringateken

1e prijs: Jos Vincken Hoensbroek
 2e prijs: Leo Diederens Hoensbroek
 3e prijs: Fr. Leers Berg

Pijrijden

1e prijs: M. Kurvers Berg
 2e prijs: Jos Vincken Hoensbroek
 3e prijs: Leo Diederens Hoensbroek

Het bestuur van Victoria kon volgens de krant "met genoegen terugblikken op dit selgenlaagd feest" en verdiende tevens alle eer voor de uitstekende organisatie van de wedstrijd.
 Ondertussen was begin 1907 het bestuur versterkt met Guillaume Snijders.
 "Oudjaar 1907" werd door de leden van de "fitseklub" gezamenlijk uitgeluid. Twee tonnen bier en een kist sigaren moesten er bij die gelegenheid aan geloven. De leden die niet aanwezig waren, kregen hun aandeel ten bedrage van...29 cent uitbetaald. Het ledenaantal bedroeg toen precies 40.
 Traditiegetrouw werd in de zomer van 1908 weer de jaarlijkse wielervedstrijd georganiseerd. In het kasboek van de vereniging werden de winnaars van de verschillende programmaonderdelen door de sekretaris-penningsmeester opgetekend. Zo werd Joseph Bouts van Berg nummer één bij het rennen (2e serie), gevolgd door Marie Pepels eveneens uit Berg en Pelzers uit Munstergeloen. De eerste prijs bedroeg drie gulden; de tweede prijs één gulden en tachtig cent en de derde prijs één gulden en twintig cent.

19

De totale kosten van het wielerveest in 1908 waren f 84,21. In hetzelfde jaar 1908 traden twee leden toe tot de vereniging met name Hendrik Kitzen en Leo Vaessen ("de gard"). Ook de leiding verwisselde in genoemd jaar: na twee jaar voorzitter te zijn geweest, trad Fms Bouts als zodanig af. Zijn opvolger werd Hendrikus (Driek) Wenmaekers, getrouwd met Sibilla (Bilke) De Welf.

Hendrikus Wenmaekers, tweede voorzitter van Victoria. Hij overleed te Berg op 7 juni 1946.

20

Een jaar later, 1909, onderging het bestuur een gedeeltelijke vernieuwing in haar samenstelling. Joseph Alberti en Karel Vaessen kwamen in de plaats van Martin Kurvers en Fms Bouts. Het bestuur zag er in 1909 als volgt uit: Hendrikus Wenmaekers voorzitter, Hendrik Alberti sekretaris-penningmeester en Guillaume Snijders, Joseph Alberti en Karel Vaessen leden. Uiteraard bezochten de Bergse vedetten ook andere feesten van zusterverenigingen. In 1909 waren dat Amsternade, Einighausen, Hoenbroek, Munstorgeleen, Nieuwstadt en Urmond. Zelf had Victoria haar groot wielerveest gehouden op 5 september 1909. Financieel werd het weer een groot succes. De inkomsten bedroegen f 188,245. Hier tegenover stond een bedrag van f 111,46 aan uitgaven. Het batig saldo was dus f 76,785.

Eerste toneeluitvoering

Rond de jaarwisseling 1909-1910 organiseerde Victoria ter versterking van haar financiën haar eerste toneelvoorstelling in Berg a.d. Maas. Vermoedelijk was dit wel de eerste toneelvoorstelling die in Berg werd gehouden! Het programma omvatte een zestal blijspelen met de volgende titels:

1. Hier vloekt men niet
2. In feestelijke stemming
3. Schaapsherder minus
4. Twee kunstbroeders
5. De stoelensmutter
6. Boeren en studenten

De voorstelling werd gehouden in de zaal van slager Snijders in de Maasstraat. De huurprijs was zes gulden. De uitgaven voor dit eerste toneelstuk beliepen een bedrag van f 48,37. Hieronder was ook een bedrag van f 5,00 bestemd voor een ton hier voor de debuterende acteurs. De eerste voorstelling bracht f 24,78 aan entreegelden op. Een tweede avond speciaal voor de kin-

21

De Heden overleed gisteren, ten gevolge van een oorlogschip, een gezind Zoon en broeder van

JAN DEMANDT

in den leeftijd van 22 jaren, Berg op Maas, 18 Jan 1911.

Hij alhier woonde bij

JOS. DEMANDT en familie, zondag 18 Jan 1911.

Algemeene kennisgeving.

Voor de betrouwbare deelneming tijdens het overlijden en de begrafenis bedijkt de familie haren oprechtste dank, vooral aan de familie "Victoria", voor de baten van een zoo diervaren overleden beweent.

De Limburgsche aankondiger 21-1-1911

gen gekreërd; te weten de eerste rang voor 48 cent, de tweede rang 36 cent en de derde rang 24 cent. Ere-leden met één dame hadden weer vrije toegang.

23 Juni 1912 bezochten weer veel wielrijders van heinde en verre Berg a.d. Maas waar Victoria weer een internationaal wielerveest organiseerde. De fietsclub "Mulliana" van Einighausen behaalde bij deze wedstrijden drie prachtige prijzen, n.l. een eerste en derde prijs bij het ringteken en de tweede prijs bij het pijlprijs. Verdere gegevens over dit feest zijn niet bekend.

Over het reilen en zeilen van Victoria in de periode 1912-1925 is weinig bekend. De Eerste Wereldoorlog legde het verenigingsleven praktisch stil. Ook Victoria ontquam hier niet aan en beleefde een geweldige inzinking. Door het ijerig aanpakken van het bestuur kwam Victoria, na geruime tijd bijna "slappend" te zijn geweest, over haar dieptepunt heen. De vereniging telde toen nog 24 leden.

24

bekend. Wederom begin januari 1912 werden de inmiddels traditie geworden toneelvoorstellingen gehouden, waarbij Bergse vedetten voor het voetlicht traden. De gebeurtenissen vonden plaats op zaterdag 6 en zondag 7 januari 1912 en werden nog steeds bij Pieterke Heijers gehouden.

Victoria had de entreeprijzen veranderd en had nu drie rangen gekreërd; te weten de eerste rang voor 48 cent, de tweede rang 36 cent en de derde rang 24 cent. Ere-leden met één dame hadden weer vrije toegang.

Over het reilen en zeilen van Victoria in de periode 1912-1925 is weinig bekend. De Eerste Wereldoorlog legde het verenigingsleven praktisch stil. Ook Victoria ontquam hier niet aan en beleefde een geweldige inzinking. Door het ijerig aanpakken van het bestuur kwam Victoria, na geruime tijd bijna "slappend" te zijn geweest, over haar dieptepunt heen. De vereniging telde toen nog 24 leden.

In 1915 trad een trouw lid van Victoria, Marie Peters, in het huwelijk met Maria Christina Wijnands. Een afvaardiging van de vereniging was present om het bruidspaar de hartelijke gelukwensen aan te bieden. De felicitaties gingen vergezeld van een stel mooie, porceleinen koppen en dito schotels, op de een "voor de bruid" en op de ander "voor de bruidegom" geschiktheid. Ondertussen was in 1916 ook het voorzitterschap overgegaan in andere handen overgegaan en wel in die van Guillaume Snijders. Tijdens een in 1922 georganiseerd wielerveest vierde de voetbalvereniging IVS een medaille met doeltrappen.

De toneelafdeling van Victoria, uitgegroeid tot vertolkers van het betere amateurtoneel, nam in het najaar van 1924 een nieuw stuk in studie. Het was een drama in drie bedrijven: "Guido de Vendoorn". Het stuk speelde zich af tijdens de Franse Revolutie in het jaar 1793. Met veel succes werden de voorstellingen op de zondagen 4 en 11 januari 1925 in zaal J. Munsters opgevoerd. Uit bovenstaande keuze van Victoria en vooral de later opgevoerde werken blijkt, dat Victoria niet als veel andere toneelafdelingen elders in de fase van het rijke roomse leven was aangeland.

Haar repertoire omvatte in een simeloze variatie een mengeling van kluchten, godsdienstige en historische spektakels en drama's. Voorop stonden hierbij altijd godsdienstigheid, zedelijkheid en trouw aan de leer. Ook de omstreeks 1932 opgerichte toneelvereniging Concordia van Berg koos hetzelfde soort repertoire. Onder leiding van Dolf de Jong studeerde men het drama "Twee wegen" in. De opvoering hiervan vond plaats in zaal Hoefnagels op de zondagen 9 en 16 oktober 1932. Door het vertrek van Dolf de Jong uit Berg stierf Concordia een vroegtijdige dood.

25

plaats op 27 juni 1926 in de weide van Joseph Alberti. Alle deelnemende verenigingen kregen een herinneringsmedaille uitgereikt. Het Vaandel werd vervaardigd door de Eerwaarde Zusters van Barmhartigheid te Maastricht. Op dit Vaandel prijkte in het midden het beeld van de Heilige Caerilia, patrones van zang en muziek, omringd door leliën. Boven op het Vaandel stond een prachtige adelaar, voorstellende het wapen van Nederland. Deze adelaar was vervaardigd door de heer Bersten uit Maastricht.

Eeuwig jammer is het, dat zowel het eerste als het hierboven beschreven Vaandel niet meer bestaat!

Bekroningen

Nog geen anderhalf jaar na haar geboorte nam de zangafdeling van Victoria deel aan een zangconcours in Heerlen op zondag augustus 1926.

In de derde afdeling Limburgse Koren behaalden de Bergse vokalisten een eervolle derde prijs. Dit was destoe meer een geweldige prestatie, omdat er in deze afdeling slechts twee Limburgse Koren, n.l. de zinnaren van de eerste en tweede prijs beter waren dan de Bergse zangers!

Onmiddellijk na het vernemen van dit goede nieuws in het rustige Maasdorpje toog het thuisfront aan het werk om de succesvolle zangers bij hun terugkomst feestelijk te ontvangen.

Even na middernacht arriveerde het gezelschap in verenigingslokaal v. Munsters. Hier stond hun een grote menigte met een mooie lauwerkrans op te wachten, uitbundig blij gevend van hun vreugde over het behaalde succes.

Op zondag 2 januari 1927 werden de bekroonde nummers nog eens gezongen op een concertavond van Victoria in hun verenigingslokaal. Verder werden op deze avond nog kerstliederen gezongen. De toneelafdeling, inmiddels getooid met de fraai klinkende naam "Frocin", droeg leuke duetten en solo's voor met begeleiding van piano. De toegang was gratis.

30

Traditiegetrouw nam Victoria weer een toneeldrama in studie. Deze maal werd dit het destijds boeiende drama "Gerald de Kruisridder". Als regisseur trad op pastoor Eyck.

Voor een volle zaal werd het treurspel op zondag 9 januari 1927 opgevoerd. Door de vertolkers van de hoofdrollen als ook de bijrollen werd zeer mooi spel geleverd. De kostuums werden geleverd door de firma Boomsma uit Groningen. Aan de verlichting werd deze keer bijzondere zorg besteed. De aankleding van het toneel werd verzorgd door Johann Feller, directeur van de zangafdeling.

Een tweede opvoering, 16 januari 1927, was ten bate voor de versiering van de parochiekerk. Vastenaavonds op 1927 gaf Victoria een concert met toneeluitvoering. Voor het voetlicht werden twee leuke blijspelen en enige duetten gebracht, afgewisseld met verschillende zangnummers.

In het najaar van 1927 was het tijd om het jaarlijks drama in te studeren. Dit keer viel de keus op "Neo of de martelaars der Catacomben", een drama met zang in drie bedrijven. Het stuk speelde zich af in het jaar 257, toen Valerianus keizer van het Romeinse Rijk was. De kostuums waren weer van Boomsma. De eerste opvoering vond plaats op zondag 18 december 1927, de tweede op 15 januari 1928.

Het was gebruikelijk om op dergelijke toneelavonden een kort blijspel of iets van die aard op te voeren, wat altijd veel succes oogstte bij het publiek.

Ditmaal werd een humoristische scène met piano "Eene ländliche Concertprobe" opgevoerd, afgewisseld met zangnummers.

In haar vergadering van zondag 5 februari 1928 werd besloten het jaarlijks muziekfeest te houden op zondag 6 mei, terwijl op zondag 12 februari 1928 's avonds om 6 uur de jaarlijkse feestavond voor leden en ere-leden zou plaats vinden.

Het eerstgenoemd muziekfeest (5 mei 1928) was voor Victoria de generale repetitie omdat bij die gelegenheid de concourstukken werden uitgevoerd.

31

Op zondag 13 mei 1928 nam Victoria n.l. deel aan een Internationale Muziek- en Zangwedstrijd, uitgeschreven door het Muziekkorps van de Staatshin Wilhelmina te Terwiselen.

Thans waren de Bergse zangers in de derde afdeling beter dan twee jaar geleden; ze behaalden de tweede prijs in de deze afdeling met 297 punten.

De financiën van Victoria werden aangevuld door het houden van een loterij. De trekking hiervan vond plaats op zondag 17 juni 1928.

Ook nog in 1928 luisterde Victoria op zondag 2 september het Vaandelwijdingsfeest van de R.K. Werkliedenvereniging St.-Michaël van Berg a.d. Maas met haar aanwezigheid op.

Op die dag werd onder het lof om twee uur 's middags het Vaandel van deze standsorganisatie ingezegend door pastoor Eyck. Na het lof trok men naar de feestweide, waar Victoria na de Harmonie St.-Joseph enige zangnummers ten beste gaf.

Oorspronkelijk had Victoria op genoemde 2 september een duettenwedstrijd gepland. In verband met het Vaandelfeest werd dit echter uitgesteld.

Solo- en Duettenwedstrijd

In het najaar van 1928 week Victoria af van haar traditionele patroon en organiseerde voor de afwisseling de reeds eerder uitgestelde solo- en duettenwedstrijd op zondag 21 oktober. In de afdeling Solo's en Duo's werden elk drie prijzen uitgelooft. Voor elke afdeling kon men tevens een publieksprijs en een griseursprijs winnen.

De jury die vooral lette op uitspraak, zeggingswijze, gehalte van de voordracht of duet, muziek, zang, kostumering en typering, kwam tot de volgende beoordeling:

Solo's 1e prijs A. H. Brouns uit Stein met de voordracht: "De ambtenaar van den Burgerlijke Stand".

2e prijs B. P. Janssen uit Stein met de voordracht: "Millicien Krelis".

3e prijs A. W. Willems uit Grevenbicht met de voordracht: "Kobus de Panlapper".

4e prijs B. P. Bouts uit Nattonhoven-Obbicht met de voordracht: "Jan Ongeluk".

Duo's 1e prijs H. Brouns en H. Lamine uit Stein met: "Twee Limburgsche landsverdedigers".

2e prijs A. Willems en Singels uit Grevenbicht met: "Piër en Tring".

3e prijs B. H. Lamine en Janssen uit Stein met: "Tot heil van het Vaderland".

De griseursprijs werd toegekend aan H. Brouns uit Stein. P. Bouts kreeg de publieksprijs voor solo's, terwijl het duo Willems-Singels dezelfde prijs kreeg voor duo's. Pianist Math. Janssen van Elseloo begeleidde de deelnemers.

Ook in 1929 ging Victoria op de dramatische toer bij de keuze van haar groot jaarlijks toneelstuk. Gekozen werd het op de prijkkamp van het Gentse Davidsfonds met goud bekroonde drama "De Twee Broeders" in drie bedrijven van Dr. J. E. H. Menten, pastoor te Maastricht.

De vereniging zat blijbaar goed bij kas, want de opbrengst van de op 27 januari 1929 opgevoerde toneelvoorstelling was weer ten bate van de versiering der parochiekerk. De voorstelling was zoals gewoonlijk een succes.

Weer in de maand februari en wel op zondag de derde dag van deze maand vond de jaarlijkse feestavond voor leden en ere-leden plaats. Trekpleister op deze avond was het in die dagen in de omgeving bekende duo Smeets en Pijpers uit Elseloo.

Op maandag 20 mei 1929 organiseerde de voetbalclub IVS seriewedstrijden, die door de Harmonie en

32

1e prijs B. P. Janssen uit Stein met de voordracht: "Millicien Krelis".

2e prijs A. W. Willems uit Grevenbicht met de voordracht: "Kobus de Panlapper".

3e prijs B. P. Bouts uit Nattonhoven-Obbicht met de voordracht: "Jan Ongeluk".

Duo's 1e prijs H. Brouns en H. Lamine uit Stein met: "Twee Limburgsche landsverdedigers".

2e prijs A. Willems en Singels uit Grevenbicht met: "Piër en Tring".

3e prijs B. H. Lamine en Janssen uit Stein met: "Tot heil van het Vaderland".

De griseursprijs werd toegekend aan H. Brouns uit Stein. P. Bouts kreeg de publieksprijs voor solo's, terwijl het duo Willems-Singels dezelfde prijs kreeg voor duo's. Pianist Math. Janssen van Elseloo begeleidde de deelnemers.

Ook in 1929 ging Victoria op de dramatische toer bij de keuze van haar groot jaarlijks toneelstuk. Gekozen werd het op de prijkkamp van het Gentse Davidsfonds met goud bekroonde drama "De Twee Broeders" in drie bedrijven van Dr. J. E. H. Menten, pastoor te Maastricht.

De vereniging zat blijbaar goed bij kas, want de opbrengst van de op 27 januari 1929 opgevoerde toneelvoorstelling was weer ten bate van de versiering der parochiekerk. De voorstelling was zoals gewoonlijk een succes.

Weer in de maand februari en wel op zondag de derde dag van deze maand vond de jaarlijkse feestavond voor leden en ere-leden plaats. Trekpleister op deze avond was het in die dagen in de omgeving bekende duo Smeets en Pijpers uit Elseloo.

Op maandag 20 mei 1929 organiseerde de voetbalclub IVS seriewedstrijden, die door de Harmonie en

1e prijs B. P. Janssen uit Stein met de voordracht: "Millicien Krelis".

2e prijs A. W. Willems uit Grevenbicht met de voordracht: "Kobus de Panlapper".

3e prijs B. P. Bouts uit Nattonhoven-Obbicht met de voordracht: "Jan Ongeluk".

Duo's 1e prijs H. Brouns en H. Lamine uit Stein met: "Twee Limburgsche landsverdedigers".

2e prijs A. Willems en Singels uit Grevenbicht met: "Piër en Tring".

3e prijs B. H. Lamine en Janssen uit Stein met: "Tot heil van het Vaderland".

De griseursprijs werd toegekend aan H. Brouns uit Stein. P. Bouts kreeg de publieksprijs voor solo's, terwijl het duo Willems-Singels dezelfde prijs kreeg voor duo's. Pianist Math. Janssen van Elseloo begeleidde de deelnemers.

Ook in 1929 ging Victoria op de dramatische toer bij de keuze van haar groot jaarlijks toneelstuk. Gekozen werd het op de prijkkamp van het Gentse Davidsfonds met goud bekroonde drama "De Twee Broeders" in drie bedrijven van Dr. J. E. H. Menten, pastoor te Maastricht.

De vereniging zat blijbaar goed bij kas, want de opbrengst van de op 27 januari 1929 opgevoerde toneelvoorstelling was weer ten bate van de versiering der parochiekerk. De voorstelling was zoals gewoonlijk een succes.

Weer in de maand februari en wel op zondag de derde dag van deze maand vond de jaarlijkse feestavond voor leden en ere-leden plaats. Trekpleister op deze avond was het in die dagen in de omgeving bekende duo Smeets en Pijpers uit Elseloo.

Op maandag 20 mei 1929 organiseerde de voetbalclub IVS seriewedstrijden, die door de Harmonie en

33

Grote vreugde uiteraard onder de leden van Victoria die omstreeks middernacht weer in Berg waren gearriveerd en nog door vele inwoners werden gefeliciteerd.

Berg a.d.Maas was de volgende dag, 16 augustus 1932, in feeststemming toen in de namiddag de kamerschoten bulderden en alle leden zich verzamelden in de verenigingszaal om het behaalde succes nog eens royaal te viëren.

Om half vier arriveerde de directeur Johann Pelsler die door bestuur en leden werd verwelkomd. Vicevoorzitter Sjeng Scheeren hield een mooie toespraak en bood de directeur een fraai boekje bloemen aan. Na een triomfsgang door Berg a.d.Maas volgde een gezellig samenzijn in de verenigingszaal. Om negen uur 's avonds werd de vereniging gefeliciteerd door de burgemeester die namens het gemeentebestuur de hartelijke gelukwensen kwam aanbieden en een toespraak hield. Mevrouw Cuypers bood namens de dames van de leden directeur Pelsler nog een prachtige ruiker bloemen aan.

Tal van felicitaties kwamen op deze avond nog binnen, waaronder een telegram van de fanfare St.-Martinus van Urmond.

Afscheid pastoor Eyck

Na lang wikken en wegen besloot men in september 1932 het Engelse drama "Thomas More" in studie te nemen. Ditmaal een spel in vijf bedrijven van Pater Augustinus. Eerder had men n.l. "Gracia Moreno" willen opvoeren. In dezelfde maand behaalde de Victoria op een zangturnooi te Schinveld een diploma en een medaille. Verdere gegevens hierover zijn niet bekend.

En verlies voor Victoria was ongetwijfeld het verlies van pastoor Eyck, die om gezondheidsredenen zijn ontslag had aangevraagd. Onder zijn leiding werden verschillende toneelstukken voor het voetlicht gebracht.

38

Tijdens een vergadering op 26 september 1932 werd door bestuur en leden dan ook eenstemmig besloten om pastoor Eyck bij zijn vertrek een apart cadeau namens Victoria aan te bieden. Dit als blijk van waardering voor het vele dat hij in het verleden voor de vereniging had gedaan.

Pastoor Eyck was inderdaad een geliefde pastoor die, door zijn taktvol optreden, het klaar kreeg in Berg een eigen school te verwezenlijken. Een streven waar oude vergrijde koppen in Berg in hun jeugd voor hadden gevochten, pastoors met hun vuisten op de tafel van de burgemeester hadden gebeukt en harde, driftige pastoorskoppen zich te pletter voor hadden gelopen! Hij speelde het klaar met zijn lijfspreuk: "Berg, zijn eigen school".

Het was dan ook niet verwonderlijk dat pastoor Eyck bij zijn afscheid een herinnering van Victoria kreeg aangeboden van zijn werk; een, vermoedelijk door Johann Pelsler vervaardigd, mooi schilderij van de nieuwe school van Berg a.d.Maas!

Installatie pastoor van Eijs

Op zondagmiddag 30 oktober 1932 om drie uur vond in Berg de plechtige installatie van de nieuwe pastoor van Eijs plaats. Uiteraard was Victoria present in de feestelijke stoet die, verrast door een regenbui, kerkwaarts trok.

Tegen de avond brachten de zangers hun nieuwe pastoor de gebruikelijke serenade. Deze was blijkbaar aangenaam verrast door de opkomst en medewerking van de Bergse verenigingen; allen kregen een bedrag voor de klubkas van de pastoor voor hun tegenwoordig zijn bij zijn installatie. Onder dank werd dit ook door de voorzitter van Victoria aanvaard. Zondagavond 27 november 1932 was het weer zover; opvoering van het jaarlijks drama (Thomas More) samen met enkele pantomines, die weer met veel bijval onder leiding van regisseur Sjeng Scheeren op de planken werd gebracht. Ook financieel was het een klinkend succes.

39

Johann Pelsler (1881-1958) vastgelegd op het linnen.

Het uitermate glorieus jaar 1932 werd door Victoria afgesloten met het zingen op eerste kerstdag van een vierstemmige mis van Laren in de parochiekerk. Directeur Johann Pelsler uit Beek zwaaide nog altijd met de dirigeerstok. Victoria's jaarlijkse feestavond voor leden en ere-

40

leden met dames werd in 1933 op 19 februari gehouden. Vanzelfsprekend ontbrak het zingen niet op die avond.

Moelijkheden

Zoals in alle verenigingen waren ook bij Victoria wel eens interne spanningen. Blijkbaar had het bestuur moeilijkheden of onenigheid met directeur Johann Pelsler, want op de gehouden ledenvergadering d. 4.5 maart 1933 werd door het bestuur voorgesteld een nieuwe directeur aan te stellen. Dit voorstel werd echter met meerderheid van stemmen door de ledenvergadering afgewezen. Johann Pelsler bleef voorlopig nog directeur.

Een maand later verleende het kerkbestuur van de parochie St.-Michaël aan Victoria een subsidie van f 30,00 per jaar. Dit als erkentelijkheid voor de sublieme opluistering van de verschillende kerkelijke plechtigheden door de vereniging. De volgende opluistering in de parochiekerk liet niet lang op zich wachten. Op de eerste Paasdag 1933 zong Victoria in de Hoogmis een plechtige vierstemmige Mis, nog steeds onder leiding van Johann Pelsler.

Ook in 1933 vond weer het traditioneel zomerconcert plaats in samenwerking met verschillende muziekverenigingen uit de gemeente en uit de omgeving. Het werd, na twee keer te zijn uitgesteld, uiteindelijk gehouden op dinsdag 15 augustus 1933 (Maria Hemelvaart).

In het najaar van 1933 kreeg het bestuur van Victoria eindelijk haar zin; op de op zondag 10 september gehouden algemene ledenvergadering ging de kogel door de kerk. Directeur Johann Pelsler kreeg zijn ontslag, na gedurende ruim acht jaar de dirigeerstok bij Victoria te hebben gezwaaid.

Johann Pelsler was een erg emotioneel mens. Volgens de opvattingen van het bestuur liet hij zijn gevoelens te veel de vrije loop, wanneer een muziekwerk hem ontroerde. Zeker als hij hierbij had gedronken.

41

Vooraf dit laatste was blijkbaar een doorn in het oog van de meerderheid van Victoria.

Nieuwe directeur

Na het plaatsen van de hierbij afgebeelde advertentie was Victoria binnen 14 dagen voorzien van een nieuwe directeur in de persoon van André Stassen. Hij werd geboren op 2 april 1911 te Beek en ingeschreven aldaar als Andries Joseph Hubert Stassen. Zijn ouders waren Matheus Hubertus Eugenius Stassen en Maria Hubertina Sibilla Mullens.

André Stassen speelde verdienstelijk piano en orgel.

BERG a. d. MAAS.
De Zangvereniging „VICTORIA“ vraagt een
bekwaam Directeur
Repetities na de Hoogmis. Aanmelding met verhoogd salaris voor of op 24 September te richten bij den Secretaris
J. M. MUNSTERS, Berg a/d. Maas.

De Limburger 12-9-1933

I november 1933. Directeur Stassen bespeelde hierbij het orgel. In dezelfde maand november 1933 was het weer de beurt aan de leden van de toneelafdeling om hun artistieke talenten voor 't voetlicht te tonen. Ditmaal werd in studie genomen het toneelspel met zang "De Pauselijke Zouaaf". De uitvoering op zondag 28 januari 1934 werd geopend door de vokalisten van Victoria, die "Het Ouderhuis" van Kools en "Les Gais Amis" van J. Berleu zongen. Een vijftal duo's en duetten zetten de lachspieren in beweging voordat de hoofdscenoteel van de avond "De Pauselijke Zouaaf" werd opgevoerd. Onder regie van Sjeng Scheeren werd dit toneelspel in twee bedrijven weer heel verdienstelijk voor het voetlicht gebracht.

42

De grimering was in handen van kapper Claassens uit Beek. Deze taak vervulde laatstgenoemde al verschillende jaren.

In het voorjaar van 1934, vermoedelijk omstreeks maart, zou Victoria volgens een berichtje in De Limburger 24-2-1934 deelnemen aan een internationaal muziekconcours van de Harmonie Aurora te Grevincht. Verdere gegevens hierover ontbreken. Enkele maanden later zocht Victoria zelf erkenning buiten de provinciegrenzen en schreef in voor een internationale muziekwedstrijd te Mindhoven. Ze kwam uit in de tweede afdeling mannenkoren met de volgende stukken: "Aan mijn land" van Andersen en "Das Kirchlein" van Becker.

Het gebeuren vond plaats op zondag 8 juli 1934. Wederom maakte Victoria de hoog gespannen verwachtingen waar en overtrof zelfs alle voorgaande successen. In de tweede afdeling behaalde ze de eerste prijs met 320 punten; het hoogste aantal punten van de zangverenigingen op die zondag! In de Kro-afdeling behaalde de vereniging 126 punten. Hierover zou volgens het bericht in De Limburger 13-7-1934 de laatste concourazondag 15 juli 1934 de beslissing vallen. De afloop hiervan is niet bekend.

Heel Berg was samengestroomd toen de fortuinlijke zangers 's avonds laat arriveerden in het dorp. Onder gejuich werden directeur André Stassen en de zangers naar zaal Munsters gebracht en uitbundig gefêteerd.

De volgende dag, maandag 9 juli 1934, bulderden om zes uur 's middags kamerschoten als inleiding voor de eigenlijke feestelijkheden bij gelegenheid van het behaalde succes.

Om zeven uur arriveerde de jeugdige succesvolle directeur Stassen die met een "lang zal hij leve" werd begroet door de leden van Victoria. Hierna werd door Victoria eerst een serenade gebracht aan het gouden echtpaar Th. Kurvers-Houben. Terug in het verenigingslokaal volgden de gebruikelijke huldigen, toespraken en gelukwensen door de burgemeester, pastoor, hoofd der school enz.

De Harmonie St.-Joseph liet zich niet onbetuigd en kwam de bekroonde vereniging muzikaal huldigen. Voorzitter Fer Kurvers hield een mooie toespraak en feliciteerde directeur en leden met het prachtige succes. Vice-voorzitter Sjeng Scheeren bedankte tenslotte iedereen namens Victoria voor de aan haar gebrachte gelukwensen. Hierna werd onder het genot van een drankje de avond in gezellig samenzijn doorgebracht. Om tien uur werd de directeur door vice-voorzitter Sjeng Scheeren in het zonnetje gezet waarbij de traditionele bloesemannet niet ontbrak. Bloemen voor de directeur waren er ook van de dames van de leden en van de heer Retera, sekretaris van de Beeker Liedertafel.

Ook na dit succes ging het leven weer verder en plande Victoria haar jaarlijkse zomerconcert op zondag 9 september 1934. Bij slecht weer zouden de activiteiten plaats vinden in de verenigingszaal. De toneelafdeling van Victoria liet in het winterseizoen 1934/1935 verstuik gaan. Wel organiseerde men op zondag 2 december 1934 een zang- en toneelavond met medewerking van een meermalen bekroond Maaselsk toneelgezelschap. Opgevoerd werd het blijspel "Hoe ik aan een vrouw kom" door zes heren en vier dames. De pauze werd opgeluisterd door het symphonieorkest onder leiding van directeur Stassen.

Het nieuwe jaar 1935 begon weer goed voor de vereniging. Een dubbelkwartet bestaande uit uitsaard acht leden van Victoria, nam op zondag 13 januari 1935 deel aan een internationale vokale en instrumentale solistenwedstrijd te Schimert. In de eerste afdeling behaalden ze een eerste prijs met 84 punten. Een kroon op het werk van de kundige directeur Stassen. Laatstgenoemde had nog meer pijlen op zijn muzikale boog. Onder zijn hoede studeerde Jo Munsters, zoon van de sekretaris, piano.

45

André Stassen op middelbare leeftijd

Hij studeerde in zijn jongere jaren voor koor- en orkest-dirigent in België. De muziek bleef hierna zijn hele leven de boventoon voeren.

Na zijn vestiging in 1940 te Maastricht gaf hij jarenlang muziekles op een meisjessinternaat te Vaals. Hij dirigeerde ook het orkest bij de voormalige openlucht-operettes te Valkenburg. De laatste jaren voor zijn overlijden gaf hij veel orgellessen. André Stassen overleed te Maastricht op 10 november 1973.

44

Op 8-jarige leeftijd ging Jo Munsters met zijn leraar begin mei 1935 op concours naar Brussel. Voor de "Jury Supérieure" te Brussel, onder voorzitterschap van Lion Dubois, "Directeur Concertoïr Bruxelles" slaagde deze jeugdige Bergenaar voor piano Degré Elementaire met onderscheiding. Een mooie prestatie van de 8-jarige pianist en zijn leraar Stassen.

De afdeling toneel stond intussen ook niet stil en begon in oktober 1935 aan het drama in vier bedrijven "Haar offer" van pater Servatius. Het stuk werd gespeeld door 15 vrouwen en 3 kinderen. De opvoering vond plaats op zondag 26 december. Deze dag werd speciaal uitgekozen omdat in het stuk het kerstfeest werd gevierd. De regie was weer in handen van Sjeng Scheeren. Ook de vokalisten van Victoria brachten een tweetal nieuwe zangnummers ten gehore.

Nauwelijks bekomen van de succesvolle opvoering van "Haar offer", oefenden Victoria's talentvolle acteurs en actrices een nieuw stuk "Onze Lieve Vrouwe in 't Bosch" in. Dit toneelstuk van Fr. Diricks in vier bedrijven met zang en reïdansen werd voor het voetlicht vertolkt op 22 maart 1936. De opbrengst was bestemd voor de R.K. Bewaarschool van Berg a.d. Maas.

Ongeveer elf maanden na zijn eerste succes slaagde Jo Munsters voor de "Jury Supérieure" onder voorzitterschap van Cînest Closson, "Prof. de Conservatoire Royal" in "degré Primaire I année" voor piano.

46

Gemengd zangkoor

Het jaar 1936 onderging de zangafdeling van Victoria uitbreiding door toetreding van leden van het vrouwelijk geslacht. De apits werd afgebeten door de dames Antje Worms en Betje Wemmakers. In deze nieuwe samenstelling werd als eerste stuk het wiegelied "Schlaf mein princhen" ingestudeerd. Als gemengd koor schreef Victoria in op een groot muziekconcours te Holtus, dat werd gehouden Hemeelvaartsdag 21 mei 1936. De hoog gespannen verwachtingen werden niet helemaal beantwoord. Met een tweede prijs en 182 punten moest Victoria genoegen nemen. Meer succes leverde de opvoering van "Maria's macht te Lourdes" op, dat door maar liefst 15 dames

Een scène uit Maria's macht te Lourdes.

47

werd opgevoerd op Tweede Kerstdag 26 en zondag 27 december 1936. Dit drama in vier bedrijven werd geschreven door Fr. Heggelman. Deze auteur verzorgde persoonlijk het decor, verlichting en kleding. Volgens ooggetuigen deed vooral de verlichting buitenaards aan, geheel in overeenstemming met de inhoud van het stuk.

De Maria-rol werd gespeeld door Trui Peters, dochter van bestuurslid Harie Peters. Antje Worms was Bernadette.

Solistenconcours

Begin 1937 behaalden twee vrouwelijke vokalisten, Antje Worms en Betje Wemmakers, successen op twee solistenconcours. Het eerste concours werd georganiseerd door de Harmonie St.-Cecilia van Grevenbicht-Papenhoven op 10 en 17 januari 1937.

Als zangduo behaalden ze in de derde afdeling een eerste prijs.

Aangemoedigd hierdoor schreven de talentvolle dames in op een door de Harmonie St.-Joseph van Sitard georganiseerde solistenwedstrijd, gehouden op 31 januari 1937. Nu uitkomend in de tweede afdeling behaalden ze weer een eerste prijs met 78 punten.

Op zondag 7 maart 1937 schreef het gemengd koor Victoria een solistenconcours uit. De bekera, lauwerkranen, medailles en geldprizen werden door milde gevers geschonken. Een extra ere-wedstrijd werd gehouden voor degenen die in hun afdeling het hoogst aantal punten behaalden. Hiervoor was een geldprijs beschikbaar. Als pianist bij het concours fungeerde natuurlijk directeur André Stassen.

Ere-voorzitter

Na 21 jaar voorzitter van Victoria te zijn geweest, werd tijdens de op dinsdag 17 februari 1937 gehouden vergadering aan voorzitter Guillaume Snijders op zijn verzoek eervol ontslag verleend. Vanaf 1916 vervulde hij deze functie met veel ijver en toewijding in voor-en tegenspoed.

48

Als erkentelijkheid hiervoor werd hij tot Ere-voorzitter van Victoria benoemd.

Met algemene stemmen werd tot zijn opvolger Sjeng Scheeren gekozen. Vice-voorzitter werd Harie Peters, terwijl Wil Arets tot bestuurslid werd gekozen.

Victoria op reis! We zien v.l.n.r. Lidne Scheeren, Tina Arets, Winand Arets, Mia Deuns, Tine Demandt, Sjeng Munsters, Jet Demandt, Antje Worms, Tjeu Willems, Trui Peters, Liza Worms en Stassen.

Afscheiding en stichting Berge Mannenkoor

Het jaar 1937 werd voor Victoria een gedenkwaardig jaar. Interne meningsverschillen en strubbelingen over het continueren van haar verenigingslokaal verscheurden de jarenlange saamhorigheid en goede geest in de vereniging. Een gehouden stemming tijdens een vergadering bracht klaarheid in de zaak en wel in die zin dat Victoria in haar verenigingslokaal bleef. Een gedeelte van haar leden trad uit de vereniging en stichtte een nieuwe zangvereniging onder de naam "Berge Mannenkoor". Als verenigingslokaal fungeerde zaal Hoefnagels.

49

Victoria met vaandel in optocht door Berg

dorp plaats.
's Avonds om 7 uur opende de voorzitter van het Berge Mannenkoor de feestavond met een toespraak tot de ruim bezette zaal. Onder leiding van de heer Sents uit Nieuwstadt werden door het Berge Mannenkoor enige zangnummers ten gehore gebracht. De feestavond werd verder opgeluisterd door de Harmonie en de zangvereniging "Elsene" uit Nieuwstadt, waarvan de heer Sents ook directeur was. Na de pauze trad de operettevereniging van Nieuwstadt op met het bekende stuk "Als de kat van honk is".

50

De heer Sents uit Nieuwstadt werd directeur van de Jonge vereniging. Met veel publiciteit en onder veel belangstelling hield het Berge Mannenkoor op zondag 26 september 1937 haar stichtingsfeest. Om vier uur 's middags vond een druk bezochte receptie plaats waarbij verschillende bloemstukken aan de vereniging werden aangeboden, o.a. door voetbalvereniging IVS en de Hengelvereniging. Na deze receptie vond met medewerking van de Harmonie een muzikale wandeling door het

Nog een foto van Victoria genomen in de Maasstraat.

Als eerste in de rij speelde de Harmonie St.-Joseph het Nederlands volkslied en een mars. Vervolgens zong het Berge Mannenkoor. Hierna richtte de voorzitter van het Berge Mannenkoor, dhr. Frits Verjans, een hartelijk woord tot de burgemeester. Fanfare St.-Martinus en het Gemengd Koor Victoria besloten deze muzikale "happening" voor het raadhuis. Op zondag 4 december 1938 gaf het Berge Mannenkoor een toneeluitvoering in zaal Hoefnagels. De zaal was goed bezet.

51

Opgevoerd werd "Haat", een spel in drie bedrijven. De pauze werd gevuld met een fluitsolo uitgevoerd door H. Strijkers, vader van schrijver deses. De avond werd besloten met een klucht in een bedrijf "t Wonderkind". Wanneer het Berge Mannenkoor ter ziele ging, is niet bekend. Feit is in ieder geval dat er in 1939 geen enkel krantenbericht over de vereniging verscheen in de Sittardse streekkrant De Limburger.

Carnavalsviering in 1938

Een foto van Sjeng Scheeren in de nadagen van zijn leven. Hij werd geboren in Graetheide-Sittard 27-II-1899 en overleed in Sittard 11-II-1975.

52

Voorzitter Sjeng Scheeren werd in 1938 de eerste Carnavalsprins van Berg a.d. Maas. De feestelijke installatie vond plaats op zondag 27 februari 1938. Prins Sjeng I werd 's middags om 16.11 uur aan de kanaalbrug afgehaald door de Raad van Elf min vier. Onder vrolijke muziek van de Harmonie en met medewerking van alle verenigingen en buurten deed hij zijn triomfantelijke intocht in het andere Maasdorpje. Hierna volgde een receptie in zaal Hoefnagels. Op Carnavalsmaandag 28 februari 1938

trok een grote Carnavalsoptocht door Berg a.d. Maas. Deze bestond uit de volgende groepen en wagens:

- 1 Zeemanslevens door Berge Mannenkoor
- 2 Concours door Vinkenclub
- 3 Boerenbedrijf door Graetheide
- 4 LTM en KLM met Belgisch café door Nattenhoven
- 5 Oude Bruiloftstoet
- 6 Consultatie-bureau
- 7 Sjors van de Rebellenclub door Achter de Hegge
- 8 Wij doen de keuken zelf en "Ouderwetse boerenkermis" door Maasstraat
- 9 Koninklijke Harmonie St.-Joseph
- 10 Het Kamp van de Hekkenberg en landsverdediging door de "Mert".
- 11 Café de Blaauwe Knoop en Weeshuis door Bergerweg
- 12 De Moone Molen door Zangvereniging Victoria
- 13 Zigeunerbende uit Bohezen door Rondendclub
- 14 De Raad van Elf min Vier
- 15 Prins Carnaval Sjeng I met gevolg

Het begin van het einde

Via het oorlogsdrama "De wapens neer" hielden de acteurs en actrices van Victoria een pleidooi voor de vrede. De opvoering vond plaats op zondag 18 december 1938 en Tweede Kerstdag 26 december 1938. Op deze laatste vooroorlogse toneelavond van Victoria werd ook nog het toneelstuk in twee bedrijven "Een Kerstavond" met veel succes opgevoerd. Steeds meer werd de oorlogsdreiging merkbaar. Door de mobilisatie van vele Bergse mannen brandde het verenigingsleven op een steeds lager pitje. Ook in Berg a.d. Maas waren veel militairen gelegerd. Een reportagewagen van de KRO kwam hun op sonderdagmiddag 6 juli 1939 bezoeken. Bij die gelegenheid traden de Harmonie en de Zangvereniging Victoria op en kwamen zodoende voor het eerst in hun bestaan in de ether. De uitzending hiervan vond plaats op zaterdagavond 8 juli 1939 om half acht. Menige Bergenaar zal toen aan de radio zijn gekluisterd!

53

